

Geld, hoe kom je eraan?

groep

6

Handleiding

Deze les **Geld, hoe kom je eraan?** gaat over de verschillende manieren waarop de leerlingen aan geld kunnen komen. Sommige kinderen krijgen (zak)geld van hun ouders. Welke afspraken maak je met je ouders als je (zak)geld krijgt? Ook kunnen kinderen wat geld verdienen met klusjes. Hoe houd je goed overzicht over je inkomsten en uitgaven? Hoe word je een succesvolle verkoper op een (vrij)markt?

Snelstart

Deze geldles bestaat uit vaste en extra onderdelen.

Vast:

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad
- Groepsopdracht 1

Extra:

- Groepsopdracht 2
 - Thuisvragen
- (Alle extra onderdelen staan in deze handleiding)

Benodigheden

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad voor alle leerlingen of per tweetal
- Voor de groepsopdrachten: casusbeschrijving en (reflectie)vragen voor het digibord op geldlessen.nl

Zakgeld is niet voor iedereen vanzelfsprekend

Het Nibud adviseert kinderen zakgeld te geven vanaf dat ze 6 jaar oud zijn. Toch zullen niet alle kinderen in de groep zakgeld krijgen. Kinderen uit gezinnen met een laag inkomen krijgen bijvoorbeeld niet altijd zakgeld. Dit geldt ook voor kinderen met een islamitische achtergrond. Sommige kinderen krijgen niet structureel geld maar krijgen wel geld (of spullen) als ze daar om vragen. Houd bij deze les ook rekening met kinderen waarvan de ouders geen betaalde baan hebben.

Lesbeschrijving

Introductie (10 minuten)

Bekijk het introductiefilmpje op het digibord en bespreek het filmpje met de leerlingen na. Hieronder staan voorbeeldvragen om de voorkennis van de leerlingen te activeren. Maak een keuze uit de vragen en stimuleer de leerlingen om met eigen ervaringen en ideeën te komen. Voor de introductie staat 10 minuten. Heb je meer tijd? Dan kun je gebruik maken van de verdiepende vraag.

Voorbeeldvragen

- Op welke manieren kun je aan geld komen?
- Krijg je altijd geld voor een klusje of doe je ook klusjes zonder dat je daar geld voor krijgt?
- Wie heeft er zakgeld? Welke afspraken heb je met je ouders over zakgeld?

Verdiepende vraag

- Hoe kun je er voor zorgen dat jouw kraampje op een rommelmarkt goed opvalt? Waarom is dit belangrijk?

Kern (35-60 minuten)

De kern bestaat uit een werkblad, aangevuld met één of twee groepsopdrachten.

1. **Werkblad.** De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten op het werkblad.

Vervolgens bespreek je de opdrachten klassikaal.

2. **Groepsopdrachten.** Kies één of twee groepsopdrachten (zie verderop).

Tip: je kunt het werken met het werkblad en de groepsopdrachten ook afwisselen.

Antwoorden werkblad

Stimuleer bij elke opdracht dat de leerlingen hun antwoorden toelichten en op elkaar reageren.

1a.

Inkomsten: product	Bedrag	Uitgaven: product	Bedrag
Voetbal	€1,50	Huur kraam	€2,50
Rugtas	€2,50	Slingers en ballonnen	€1,50
12 stripboeken	€6	Sinaasappelen	€3
20 bekertjes sinaasappelsap	€10	Bekers en rietjes	€1,50

1b. Totaal inkomsten – totaal uitgaven = €20 - €8,50 = €11,50

Bespreek dat het belangrijk is om overzicht te hebben over je inkomsten en uitgaven. Je kunt dit digitaal doen of met pen en papier. Er zijn ook verschillende apps voor. Zie voor een overzicht: www.wijzeringeldzaken.nl/huishoudboekjes. Zo'n overzicht helpt om in de gaten te houden dat je niet te veel geld uitgeeft. Spreek eventueel af dat de leerlingen de komende twee weken hun inkomsten en uitgaven bijhouden. Kom hier na twee weken dan ook op terug.

1c. Eigen antwoord.

2. Eigen antwoorden.

3a. Eigen antwoord.

Bijvoorbeeld: de egelopvang, omdat er steeds meer zieke en gewonde egels in onze buurt zijn en daar moet goed voor gezorgd worden. Patiëntenvereniging omdat ik iemand ken die die ziekte heeft. Kinderen in ontwikkelingslanden omdat ik wil dat het geld eerlijker verdeeld wordt in de wereld enzovoorts.

3b. Eigen antwoord.

Voorbeelden van acties: een bingo organiseren, schilderijen maken bijvoorbeeld van egels en die verkopen, tweedehands spullen verzamelen en verkopen, geld vragen voor een optreden, een sponsorloop enzovoorts.

4a. Eigen antwoord

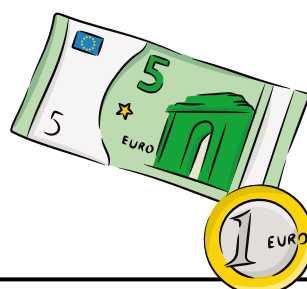
4b. Eigen antwoord.

4c. Eigen antwoord.

4d. Eigen antwoord.

4e. Bijvoorbeeld: Je leert met geld omgaan, je leert hoe je kunt sparen voor iets, je leert keuzes maken.

Zie de groepsopdrachten 1 en 2 voor bespreekvragen over zakgeld. Laat eventueel ook het Zakgeldcontract op geldlessen.nl zien.

Groepsopdracht 1 - Geld uitgeven in de stad

Beschrijving opdracht

Deze case gaat over geld uitgeven. Mogen de leerlingen zelf bepalen waar ze (zak)geld aan uitgeven? Of bepalen de ouders dit? Het doel van deze opdracht is dat de leerlingen inzien dat het verstandig kan zijn om daar afspraken over te maken.

Lees de tekst voor of toon hem op het digibord; zie geldlessen.nl

Case Geld uitgeven in de stad

Eva en Jasmijn gaan naar het winkelcentrum met hun gespaarde geld. Ze kopen snoep, ijs en make-up. Ze geven in totaal €20 uit. De ouders van Eva en Jasmijn zijn daarachter gekomen en zijn boos. Eva en Jasmijn vinden dit raar, want het is toch hun eigen geld?

Bespreekvragen

Lees de bespreekvragen één voor één voor en laat de leerlingen met elkaar in gesprek gaan.

Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

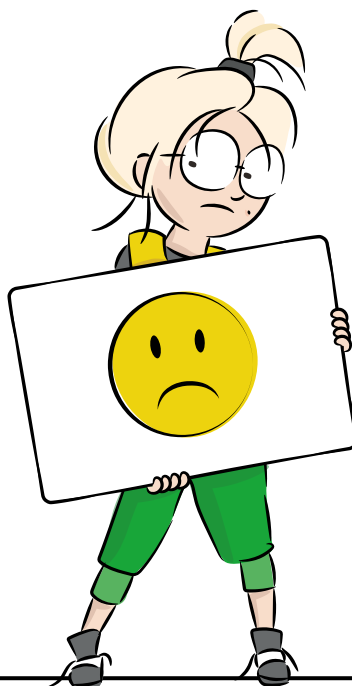
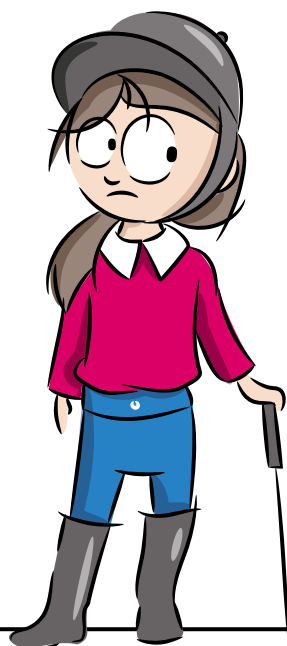
- Snap je waarom de ouders van Eva en Jasmijn boos zijn? Waarom wel/niet?
- Snap je waarom Eva en Jasmijn het raar vinden dat hun ouders boos zijn? Waarom wel/niet?
- Vind je dat kinderen zelf mogen beslissen waar ze hun (zak)geld aan uitgeven?
- Vind je dat je ouders zich mogen 'bemoeien' met jouw geld?
- Heb je met je ouders afspraken gemaakt over 'je geld uitgeven'? Welke?

Nabespreking

Laat in de nabespreking de volgende onderwerpen aan bod komen:

- Zakgeld/Eigen geld helpt om te leren omgaan met geld.
- Je kunt afspraken maken over:
 - Waar je het (zak)geld aan mag besteden.
 - Wanneer je het (zak)geld krijgt.
 - Hoe je het (zak)geld krijgt. Cash of op een rekening?

Zie ook het Zakgeldcontract op geldlessen.nl. Zijn er kinderen die dit contract met hun ouders gaan bespreken?

Groepsopdracht 2 – Maak je eigen zakgeld-lijstje

Beschrijving opdracht

De leerlingen bedenken in kleine groepjes hoeveel zakgeld per week zij bij een bepaalde leeftijd vinden horen en welke afspraken over zakgeld ouders en kinderen met elkaar kunnen maken. Daarna vergelijken ze hun eigen lijstje met het lijstje van Nibud.

Bespreekvragen

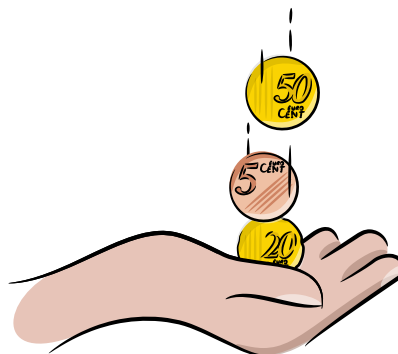
Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

- Wat is een goede leeftijd om te beginnen met zakgeld?
- Hoeveel zakgeld zou jij je zelf geven? En kinderen van vier jaar, acht jaar en twaalf jaar?
- Welke afspraken over zakgeld kun je maken?
- Waarom is het goed om zakgeld te krijgen?

Nabespreking

- Het Nibud adviseert om te beginnen met zakgeld vanaf 6 jaar omdat dit de leeftijd is waarop kinderen de munten kunnen herkennen.
- Laat het advies van Nibud zien: www.nibud.nl/consumenten/zakgeld. Lijken de bedragen op de bedragen die de kinderen zelf hadden bedacht?
- Je kunt afspraken maken over hoeveel zakgeld, wanneer en hoe je het zakgeld krijgt, wat je wel en niet met het zakgeld mag kopen. Zie ook het Zakgeldcontract op geldlessen.nl.
- Als je zakgeld krijgt, helpt dat om met geld te leren omgaan. Je ontdekt zelf dat je je geld maar een keer kunt uitgeven.

Afsluiting (5 minuten)

Leren omgaan met geld doe je thuis en op school. Kies een vraag die de leerlingen thuis met hun ouders kunnen bespreken. Geef de leerlingen tips hoe en op welk moment ze de vraag kunnen stellen. Bijvoorbeeld tijdens het avondeten. Je kunt na de les de thuisvraag aan de ouders sturen.

De thuisvragen zijn ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

Thuisvraag 1: Op welke manieren kun je aan geld komen?

Thuisvraag 2: Houden jullie een overzicht bij van jullie inkomsten en uitgaven? Waarom wel of niet?

Thuisvraag 3: Welke klusjes kan ik doen om extra geld te verdienen?

